

John Smith um álitid hjá Bygnaðarnevndini:

Grundleggjandi skeiv tankagongd

- Tað er sjálvur hugburðurin hjá hesum monnum, tað er galið við. Teir hugsa framvegis í tonsum. Og tá er eyðsæð, at trolarar eru besti reiðskapur.

Men tað ber ikki til at hugsa í tonsum longur. Lyklaorðini, skal nøkur vón vera, eru góðska og stovnsrøkt. Og tá so er, ein leið at fara: Fleiri húkar, minni trol!

John Smith er ein av okkara allar størstu forspákarum fyri húka-veidu. Og hann er sera vónbrotin av álitinum hjá Bygnaðarnevndini, sum vit hava umrøtt í blaðnum farnu dagarnar:

- Tann síðsta restin av vón fyri okkara útpíndu grunninum lá í, at Bygnaðarnevndin fór at koma við einum álit, sum fór at vísa á eina nýggja leið innan føroyska fiskivinnu - húkaleiðina, sigur hann.

- Men hetta var eitt stórt vónbrot. Eg skilji ikki - skilji ikki við mín besta vilja - at menn skulu fáa seg til at skriva slíkt. Hatta er einki annað enn ein endurtøka av øllum okkara stóru mistøkum. Hesi, ið

hava pínt okkara stovnar niður í helvt. Fyribils...

- Eg hevði vónað, at ein nýggj leið fór at verða stungin út í kortið. Men hetta er tað øvugta. Verður hetta álitid fylgt er ongin vón.

Somu mistøk

- Hetta minnir meg um tá «orkuráðið» í síni tíð kom við sínum álitid, sigur hann. Tá bleiv pástaðið, at biligasti máti at taka fisk uppá, var við at partrola. Einki varð sagt um, hvussu besti fiskur fekst. Tosað varð um kg./fisk.

- Og úrslitið av at tað álitid bleiv fylgt, varð, at okkara grunnar nú eru so útpíndir, at ongin fiskiskapur ber seg í dag.

100 mió. í ólju ov nógv

Hetta álitid sigur so, at húkaflotin ikki kann bera seg. Skal uppi t.d. takast við snellu, so fer tað at krevja nógvan studning. Tað er meira rationelt at taka hann við trolara. John Smith er púra ósamdur og spyr, um spyr um talan er um hesar í kostaði 2x40 mió. pr. par umframt 2x200 HK - spentur fyri 2x6 tímar millum háluni.

- Tað sær út til, at nevndin als ikki tekur við í sitt roknistykki, at trolaraflotin nýtur 100 milliúnir krónur um árið - ov nógv - bara í ólju, heldur John Smith.

- Og tú kanst koma langt við 100 milliúnunum, um tú

hugsar í húki, og klárt defineraðum økjum fyri ávikavist trol/húk.

So einvisur sum Kjartan Hoydal er, ber ikki til at vera: Smáu trolararnir á landsleiðini, ið vanda sær um toviðina, og hava nóg mikið áv fólki umborð, landa góðan fisk.

Ikki nøgd men dygd

Tað hevur leingi verið hildið, at skalt tú hava ein flota sum kastar nakað av sær, so skalt tú hava so nógvan fisk uppi skipið sum til ber. Og sambært John Smith eru bæði hesi álit merkt av hesum sama hugburði.

- Men hetta er ikki rætt, sigur hann. Veruleikin er, at fært tú ov nógvan fisk umborð á skipið, so minskar lønsemið. Tað ljóðar kanska sum eitt paradoks í oyrunum á summum, men fært tú so nógvan fisk umborð, at tú ikki fært tikið tær væl av honum, so minskar lønsemið.

- Tí tað sum skapar virðið, er ikki nøgðin. Tað er viðferðin av fiskinum. Tað er tá tú tekur tær av hvørjum einasta fiski við «japanskari ærbødigheit», at tú skapar virði.

Somu mistøk

Skulu vit nú - tá allir stovnar eru niðurfiskaðir - fara at satsa uppá tann veiðihátt hvørs einasta styrki er, at hann kann fáa nógvan fisk inn á dekkið í senn, so heldur John Smith at vit eru á púra skeivari leið.

- Hetta er nettupp tað mistak, vit hava gjørt! sigur hann. Tað er hetta sum hevur gjørt, at stovnarnir síggja út sum teir gera. Skulu vit nú fara at gera akkurát tað sama, sum vit hava gjørt tey farnu 22 árin? Eg skilji onki av hesum. Tí tað var hesin mátin, sum gav 7-8

John Smith: Vón mín var, at hetta álit fór at stinga eina nýggja kós út í kortið. Men hetta var eitt stórt vónbrot

Mynd: Kaimar

kr./kg. í útflutningsvirði, men fullgøð prógv dupult virði, einans við at varðveita upprunagóðskuna sum longest.

Tonsamentallitetur

Tað, John Smith eftirlýsir - og hevur eftirlýst í nógv ár - er ein grundleggjandi mentalitetsbroyting.

- Vit mugu burtur frá at hugsa, at jú fleiri tons, jú betri. Í staðin skal grundarlagið vera jú færri tons, og jú betri fisk - jú betri. Tað er jú tí deyða fiskinum, vit skulu liva av. Er hann væl hagreiðdur fáa vit nógv fyri hann, er hann illa hagreiðdur fáa vit lítið fyri hann. Og tí góða fiskinum kunnu húkabátarnir koma við. Ikki teir stóru trolararnir. Tað er ikki líka mikið, hvussu tú drepur fiskin.

Men grundarlagið undir álitinum hjá bygnaðarnevndini er, tíverri, júst hesin sami tonsamentallitetur, sum hevur oyðilagt okkara grunnar, heldur hann.

Fakfólk út á grunnarnar

Í Íslandi hendir tað í dag, at línan vinnur meira og

meira á trolinum - nógvastaðni har trol hevur verið brúkt, brúka teir í dag línu. Hvi hendir tað ikki í Føroyum?

- Ja tað er so ikki tí trolid gevur betri fisk! sigur John. Ein høvuðsorsøk er harafturimóti, at tann sonevnda orkunevndin í síni tíð burtur-rationaliseraði fakfólkið av fiskileiðunum.

- Fakfólki?

- Fakfólkið, ja. Fiskimennin! Hvussu nógvir fiskimenn eru við t.d. einum partrolara? Har er ein skipari, ein stýrimaður, ein maskinsjefur, ein hovmeistari. Dekkari og eingin!

Uppskotið hjá John Smith er, at tær 100 milliúnirnar ov nógv, trolaraflotin nýtur til orku um árið, í staðin verða brúktar soleiðis, at fakfólkið - fiskimenninir - sleppa út aftur á grunnarnar. Tí tað eru teir, sum eiga at røkja teir. Teir verða alt annað enn røktir av hesum «superrationellu havsins gravkú», sum John Smith kallar teir stóru trolararnar.

S-S-

John Smith: — Nú skal je lera tje!

John Smith hevur í nógv ár roynt at greitt høgum sum lágum frá, at húkurn er besti reiðskapur. her er tað Burgir Danielsen, sum verður undirvístur

Tekning: Óli Petersen

Oldboys-róður á Ólavsøku við 10-mannaferum

Aldursmark: 35 ár.

Tilmelding: Í seinasta lagi 25. juli á tlf. 16287, 16469, 15412.

Havnar Róðrarfelag